

Innkalling

Utval:	Formannskap
Møtestad:	Solund kommune - møterom
Dato:	29.10.2026
Tid:	Kl. 09:00

Representantar med lovleg forfall eller som er ugilde i nokon av sakene, må snarast råd melde frå på telefon 57 78 62 00 eller e-post post@solund.kommune.no slik at vararepresentantar kan kallast inn.

Vararepresentantar til formannskapet møter etter nærare innkalling.

Saksdokumenta ligg til ettersyn i ekspedisjonen på kommunehuset

Sakliste

Sak nr.	Sakstittel	
057/26	Godkjenning av møteprotokoll	
058/26	Høyringsuttale regional plan for arealbruk og mobilitet frå Solund kommune	
059/26	Høyringsuttale regional plan for verdiskaping og kompetanse frå Solund kommune	
060/26	Kvalitetsmelding oppvekst Solund 2025/2026	
061/26	Finansiering av laupande drift	
062/26	Finansiering garderobeanlegg Solund Helsetun	

Det vert orientering om bygdevekst, og arbeidsverkstad om budsjett og økonomiplan.

Solund kommune

23.10.2026

Gunn Åmdal Mongstad
-ordfører-

Saksframlegg

Arkiv: K1-033
ArkivsakID: 26/686
JournalpostID: 26/2872
Sakshandsamar: Hege Trovåg
Dato: 23.10.2026

Saksnr. utval	Utval	Møtedato
057/26	Formannskap	29.10.2026

Godkjenning av møteprotokoll

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Solund formannskap sin møteprotokoll frå 14. oktober 2026 vert godkjent.

Vedlegg i saka:

19.10.2026 Møteprotokoll - Formannskap - 14.10.2026

Møteprotokoll

Utval: Formannskap
Møtestad: Solund kommune møterom
Dato: 14.10.2026
Tid: Kl. 08:30 - 14:30
Saksnr.: 053/26 – 056/26

Faste representantar som møtte:	Parti
Andreas Færøy Gåsvær	AP
Gunn Åmdal Mongstad	SP
John Sigfred Hugøy	SP

Forfall faste representantar:	Parti	Fylgjande vararep. møtte:	Parti
Signe Bjørøy	H	Endre Johan Bukkøy Natvik	SV
Sara Tunestveit	SP	Anne Marie Gåsvær	SP

Møteleiar: Gunn Åmdal Mongstad

Møteinncalling:	Innkalling datert 7. oktober 2026
Kunngjering:	Heimeside
Frå administrasjonen møtte:	Kommunedirektør Jens-Eivind Kobbeltvedt Stabsleiar Amund Fuglebakk Aglen Leiar for Plan og tekniske tenester Kjartan Nyhammer Ingeniør Jan Kvingedal
Permisjon frå møte:	
Godkjenning innkalling:	Det var ingen merknad og innkallinga.
Godkjenning sakliste:	Det var ingen merknad og saklista vart samrøystes godkjent.
2 rep. underskrift møtebok:	Representantane John Sigfred Hugøy og Andreas Færøy Gåsvær vart samrøystes valde.
Utlevert i møtet:	
Spørsmål/interpell.:	
Orientering:	<i>Ordførar orienterer om:</i> Statsforvaltaren kjem til Solund for dialogmøte torsdag 22. oktober. Formannskapet og gruppeleiar i SV er invitert til å delta og ordførar har vidaresendt programmet til dei.

	Det vert opning av Ytre Steinsund Bru fredag 27. november. Vestland fylkeskommune har eit arrangement på føremiddagen for særskilt inviterte. Solund kommune arrangerer eit ope arrangement for alle på ettermiddag og kveld i Grendahuset på Hardbakke. <i>Kommunedirektøren orienterer om:</i> Stabsleiar Amund Fuglebakk Aglen orienterte kort om statsbudsjettet og konsekvensane for Solund. Solund kommune har ein vekst i frie inntekter som er 0,9 % lågare enn forventa løns- og prisvekst.
Synfaring:	
Diverse:	Møte starta med synfaring 08.30. Formannskapet besøkte dei aktuelle eigedommane frå sak 054/26, 055/26 og 056/26. 11.00: Møte satt 11.05: Sakene i rekkefølge 13.55: Orienteringar 14.30: Møte heva

Sakliste

Sak nr.	Sakstittel
053/26	Godkjenning av møteprotokoll
054/26	Klage på avslag i adm vedtak - søknad om dispensasjon for bygging av veg - gbnr 15/20
055/26	Klage på avslag i adm vedtak 33/26 om dispensasjon for bygging av fastkai - gbnr 24/6
056/26	Klage på delar av avslag på vedtak 037/26 om dispensasjon - gbnr 52/11

Underskrifter:

053/26: Godkjenning av møteprotokoll

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Solund formannskap sin møteprotokoll frå 17. september 2026 vert godkjent.

Handsaming i Formannskap 14.10.2026:

Votering:

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak vart samrøystes vedteke

FOR- 053/26 VEDTAK:

Solund formannskap sin møteprotokoll frå 17. september 2026 vert godkjent.

054/26: Klage på avslag i adm vedtak - søknad om dispensasjon for bygging av veg - gbnr 15/20

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Solund kommune tek ikkje klage til følge.

Solund kommune syner til plan- og bygningslova § 1-8 og § 19-2 og opprettheld adm vedtak nr. 036/26, dat. 04.06.26 om avslag på søknad om bygging av veg til gbnr. 15/20, bnr. 24, bnr. 3 og bnr. 1 ved Hatlevika i Solund kommune.

Handsaming i Formannskap 17.09.2026:

Det kom felles framlegg om å utsetje saka. Felles framlegg om å utsetje saka vart samrøystes vedteke.

FOR- 043/26 VEDTAK:

Handsaming i Formannskap 14.10.2026:

Votering:

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak vart samrøystes vedteke.

FOR- 054/26 VEDTAK:

Solund kommune tek ikkje klage til følge.

Solund kommune syner til plan- og bygningslova § 1-8 og § 19-2 og opprettheld adm vedtak nr. 036/26, dat. 04.06.26 om avslag på søknad om bygging av veg til gbnr. 15/20, bnr. 24, bnr. 3 og bnr. 1 ved Hatlevika i Solund kommune.

055/26: Klage på avslag i adm vedtak 33/26 om dispensasjon for bygging av fastkai - gbnr 24/6

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Solund kommune tek ikkje klage til følgje og opprettheld administrativt vedtak og gjev avslag på etablering av fastkai utover 2 m breidde mot nord og langs berget i aust.

Handsaming i Formannskap 17.09.2026:

Det kom felles framlegg om å utsetje saka. Felles framlegg om å utsetje saka vart samrøystes vedteke.

FOR- 044/26 VEDTAK:

Handsaming i Formannskap 14.10.2026:

Framlegg frå Anne Marie Gåsvær:

“Solund kommune tek klagen delvis til følge. Avslag på etablering av fastkai utover 2 meter breidde mot nord vert oppretthalda, men det vert gjeve løyve til etablering av fastkai inntil 2 meter breidde langs berget i aust.”

Framlegg frå Gunn Åmdal Mongstad:

"Solund formannskap gjev klagar medhald og gir løyve til bygging av kai på inntil 4 meter utanfor sjøbua og tilhøyrande kai mot berget i aust i samsvar med søknad.

Tilgang og ferdsle på sjøen har lange tradisjonar i Solund, og i dette farvatnet må ein ha kaitilhøve som er tilpassa lokale tilhøve. For trygg ferdsle og god nok djupne er det naudsynt med 4 m kai utanfor sjøbu.

Eigedomen inneheld fleire eldre bygningar. Hovudhuset er renovera og det er fast busette på eigedomen. Dette er sterkt ynskjeleg og i samsvar med kommunen sitt overordna planverk.

Basert på dette meiner ein at formålet ikkje vert sett vesentleg til sides og at fordelane er klart større enn ulempene."

Votering:

Det vart fyst røysta over kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak. Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak fekk 0 røyster og fell. Det vert så røysta alternativ over framlegg frå Anne Marie Gåsvær og framlegg frå Gunn Åmdal Mongstad. Framlegg frå Gunn Åmdal Mongstad vart vedteke med 4 mot 1 (Anne Marie Gåsvær) røyst.

FOR- 055/26 VEDTAK:

Solund formannskap gjev klagar medhald og gir løyve til bygging av kai på inntil 4 meter utanfor sjøbua og tilhøyrande kai mot berget i aust i samsvar med søknad.

Tilgang og ferdsle på sjøen har lange tradisjonar i Solund, og i dette farvatnet må ein ha kaitilhøve som er tilpassa lokale tilhøve. For trygg ferdsle og god nok djupne er det naudsynt med 4 m kai utanfor sjøbu.

Eigedomen inneheld fleire eldre bygningar. Hovudhuset er renovert og det er fast busette på eigedomen. Dette er sterkt ynskjeleg og i samsvar med kommunen sitt overordna planverk.

Basert på dette meiner ein at formålet ikkje vert sett vesentleg til sides og at fordelane er klart større enn ulempene.

056/26: Klage på delar av avslag på vedtak 037/26 om dispensasjon - gbnr 52/11

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Solund kommune tek ikkje klage til følgje.

Solund kommune syner til plan- og bygningslova § 1-8 og § 19-2 og opprettheld adm vedtak nr. 037/26, dat. 17.06.26 om avslag på søknad dispensasjon frå byggeforbodet i strandsona og frå planformål for oppføring av kaiar med påståande byggingar utover det som er godkjent i tidlegare løyver. Det vert vidare gjeve dispensasjon for etasjeantal, møne- og gesimshøgde og frå grense for storleik opparbeida uteareal.

Ein viser til utfyllande vurderingar nedanfor.

Handsaming i Formannskap 17.09.2026:

Det kom felles framlegg om å utsetje saka. Felles framlegg om å utsetje saka vart samrøystes vedteke.

FOR- 045/26 VEDTAK:

Handsaming i Formannskap 14.10.2026:

Votering:

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak vart samrøyste vedteke.

FOR- 056/26 VEDTAK:

Solund kommune tek ikkje klage til følgje.

Solund kommune syner til plan- og bygningslova § 1-8 og § 19-2 og opprettheld adm vedtak nr. 037/26, dat. 17.06.26 om avslag på søknad dispensasjon frå byggeforbodet i strandsona og frå planformål for oppføring av kaiar med påståande byggingar utover det som er godkjent i tidlegare løyver. Det vert vidare gjeve dispensasjon for etasjeantall, møne- og gesimshøgde og frå grense for storleik opparbeida uteareal.

Ein viser til utfyllande vurderingar nedanfor.

Saksframlegg

Arkiv: K1-113, K3-&13
ArkivsakID: 26/566
JournalpostID: 26/2758
Sakshandsamar: Anne Kristine Dyrdal
Dato: 13.10.2026

Saksnr. utval	Utval	Møtedato
058/26	Formannskap	29.10.2026
	Kommunestyre	

Høringsuttale regional plan for arealbruk og mobilitet frå Solund kommune

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Solund kommunestyre vedtek følgjande uttale til Vestland fylkeskommune sin regional plan for areal og mobilitet:

Solund kommune er den **fjerde mest eksportintensive kommunen i landet** fordelt på folketal i samsvar med Eksportmeldinga 2026. Solund kommune er samtidig den **fjerde minst sentrale kommunen i landet** (SSB 2024), til dømes mindre sentral enn alle kommunar i Troms og Finnmark. Dette tilseier at det blir skapt store verdiar, trass vanskelege vilkår med omsyn til infrastruktur og tilgang på arbeidsplassar. Solund kommune bidrar difor i stort monn til den eksportintensive regionen Vestland. Slik kunnskap må også vere tema i indikatorane.

Solund kommune arbeider med å etablere ekspressbåtstopp i Hardbakke-området (kommunesenteret) i Solund. Som rein øykommune kan ikkje Solund ha anna kollektiv rute til eit regionsenter enn med båt. Innkorting av reisetid er den beste måten å styrke tilflytting og bulyst på og dette gjer ein best ved å tilpasse seglingsleia. Solund kommunestyre bed om at dette vert innarbeida også i fylkeskommunale planar og vedtak, jamfør allereie vedteken intensjonsvedtak gjort av fylkeskommunen.

Forslag til konkrete tiltak:

- Innarbeide ekspressbåtstopp i Hardbakkeområde i Vestland fylkeskommune sine relevante planar og vedtak.

Generelt

Fylkeskommunen må møte kommunane med ei heilskapstenking på tvers av dei ulike regionale planane som er vedtekne, og vert vedtekne for ettertida. Dersom måleparametra skal knytast til årsdøgntrafikk og folketal, vil kommunar som Solund komme sist i køen kvar

gong. Vi veit at både ungdommane våre og dei eldre har behov for eit betre kollektivtilbod i Solund.

Indikatorsystema må vise om planen faktisk bidreg til busetjing og verdiskaping i distrikta. Kjerneprinsippet i FN sine berekraftsmål om å ikkje etterlate nokon ("Leave no one behind") må også leggjast til grunn for planarbeidet. Prinsippet gjeld også geografi. Distriktsmeldinga bør vere ei hovudkjelde som går på tvers av tema i kunnskapsgrunnlaget for planen.

Solund kommune ynskjer å bidra inn i arbeidet med handlingsprogrammet ved kvar revisjon.

Forslag til konkrete tiltak:

- Tilpassa, tverrfagleg vegleiing og dialog basert på den enkelte kommune sitt utgangspunkt og status.
- Utarbeide eit breitt sett med måleindikatorarar som syner styrkane til dei ulike kommunane i Vestland.
- Innarbeide Distriktsmeldinga som "*Hovudkjelder som går på tvers av plantema*" i Kunnskapsgrunnlaget og som grunnlag for planen.
- Sende handlingsprogrammet ut på høyring til alle kommunar i fylket.

Målet «Busetjing og tilgang på tenester og funksjonar i heile fylket»

Solund kommunestyre registrerer at planen har mål om "Busetjing og tilgang på tenester og funksjonar i heile fylket". Vi kan ikkje sjå at det er strategiar som byggjer opp under denne målsettinga. Stort sett alle strategiane som er valt vil bidra til ytterlegare sentralisering, medan det ikkje er valt nokon strategiar som motverkar dette. Verknadane av planen for sentralisering er berre vurdert på regionalt nivå, men ikkje på lokalt nivå.

Planen har lukkast med å ha ein raud tråd frå strategi til retningslinene, men ikkje frå mål til strategi. Sidan det ikkje er strategiar og retningslinjer som også støttar tilstrekkeleg opp om utvikling i distriktet **kan ikkje Solund kommunestyre støtte retninga på regional plan for areal og mobilitet**. Solund kommunestyre oppmodar på det sterkast om at Vestland fylkeskommune **innarbeider ein strategi om livskraftige distrikt, med tilhøyrande handlingsplan, saman med differensiering av retningslinjene basert på status i kommunane**. Sjå til Trøndelag: Trøndelag fylkeskommune har eit gjennomgåande tema som heiter "Livskraftige distrikt" i Trøndelagsplanen.

Forslag til tiltak:

- Innarbeide ein strategi for livskraftig distrikt med tilhøyrande handlingsprogram
- Differensiere retningslinjene basert på status i dei ulike kommunane, alternativt praktisere dei ulikt i dei ulike kommunane basert på status i den enkelte kommune.

Regionsenter

Solund kommune registrerer at 99 % innbyggjarane i Vestland vil bu inntil 1,5 timar frå eit regionsenter. Solund er den eine prosenten som er att. Kva er strategiane for som har lang veg til regionsenter? Det må vere eit minimum å ha **kollektivtilbod for alle fastbuande som gjer at ein kan komme seg til og frå eit regionsenter på ein dag**, og det må vere mogeleg å komme seg til og frå kommunesenteret på rimeleg tid for innbyggjarane i kommunen.

Det er uklart for Solund kommune korleis skal samspelet mellom dei ulike kategoriane fylkessenter, regionsenter og kommunesenter er tenkt. Solund kommune vurderer det slik at verknadane av denne inndelinga i kategorisering ikkje er tilstrekkeleg vurdert i verknader i planen, spesielt med omsyn til lokale verknader.

Tannhelse må minimum vere eit tilbod i kommunesenteret i Solund, for å unngå at elevar må vere borte heile dagar for å nytte tilbodet.

Forslag til tiltak:

- Innarbeide ein strategi i planen for dei innbyggjarane i fylket som har lang reiseveg til eit regionsenter. Sikre at tannhelsetilbod er ein del av tilbodet som er i kommunesentera i dei kommunane som er lengst unna eit regionsenter.
- Tydleggjere i samspelet mellom dei ulike kategoriane: fylkessnetter, regionsenter og kommunesenter og vurdere verknadane av denne inndeling.

Mobilitet

For øy- og kystkommunar må sjøbasert persontransport behandlast som grunnleggjande samfunnsinfrastruktur. Ferje, hurtigbåt, kai, vegtilkomst, korrespondansar og beredskap må planleggjast som eitt samanhengande mobilitetssystem. Prioriteringane innan mobilitet må også byggje på kritisk samfunnsfunksjon, mangel på alternativ og konsekvensane ved bortfall, ikkje berre passasjertal og samla reisestraumar. Dette gjeld særleg ferje- og båtsamband, kaier og vegar som er einaste tilkomst til lokalsamfunn. Til og frå Solund er ferja det viktigaste kollektivtilbodet vi har i kommunen.

Kostnader på kollektivtransport må for lokalbefolkninga prisast på ein slik måte at det er eit reelt alternativ.

Forslag til tiltak:

- Sjøbasert transport må få ein større og tydelegare plass i ein regional plan for kystfylket Vestland. Denne typen transport må på lik linje som vegnettet prioriterast med omsyn til kritisk samfunnsfunksjon og mangel på alternativ.

Retningslinene

Det kan ikkje berre ligge til kommunane å grunngje når ein fråvik retningslinjene. Distriktskommunane som har nedgåande kurver kan ikkje bli utsett for same krav som andre kommunar, og treng ikkje meir arbeid med å måtte grunngje fråvik frå retningslinjene. Regionalplanen må **tydelegare differensiere mellom vekst- og pressområde, og distriktskommunar med spreidd busetnad og lågt utbyggingspress**. I Solund må omsynet til busetjing, rekruttering, næringsutvikling og det å oppretthalde levande lokalsamfunn inngå i vurderinga av berekraftig arealbruk. Solund kommune sitt næringsliv er sterkt knytt til sjøen direkte eller indirekte, og utbygging av næringa må skjer der ressursane er. For Solund handlar dette mellom anna om handlingsrom i retningslinjer for næringsutbygging, infrastruktur og strandsone.

Folketalsprognosar kan ikkje vere avgjerande åleine ved vurdering av arealreservar i små distriktskommunar - det er behov for beredskap for mogelegheiter som oppstår (jamfør Distriktsenteret). Det må vere rom for strategiske reserver til bustader, næring og infrastruktur når få tiltak kan få stor samfunnsseffekt i den enkelte kommune. Samfunnsnytta ser annleis ut i Solund enn i Bergen eller Alver. I Solund er eitt hus eller tre arbeidsplassar ei stor samfunnsnytte. Vurderinga av samfunnsnytte må ta omsyn til verknaden for rekruttering, tenestegrunnlag, heilårsarbeidsplassar og stabil busetjing i den enkelte kommune.

Forslag til tiltak:

- Distriktskommunar med spreidd busetnad og lågt utbyggingspress må møtast på ein anna måte enn kommunar med vekst og pressområde. Vurderinga av samfunnsnytte må gjerast basert på status i den enkelte kommune.

Risiko for planen

I pressa kommunar med nedgåande kurver så vil langsiktige regionale omsyn bli nedprioritert over *“kortsiktige lokale interesser”* og prioriteringar. Dette av den enkle grunn at desse kommunane jobbar hardt for å stagge folketalsnedgang, lekkasje av arbeidsplassar og

arbeidskraft, og konsekvensane dette får for målet «*Busetjing og tilgang på tenester og funksjonar i heile fylket*».

Minner om at det er kommunane som er planmynde i eigen kommune, og at dei fleste kommunane i Vestland heilt eller delvis er distriktskommunar og har ei negativ utvikling.

Fylkeskommunen påpeikar sjølv målkonfliktar mellom dei to regionale planane utan at Solund kommune opplever at desse målkonfliktane er løyst i planane.

Forslag til tiltak:

- Rett opp planen til å vere med i samsvar med konteksten i heile Vestland fylkeskommune - at fylket er svært samansett, men også geografisk primært distrikt.
- Tydeleggjere løysingar på korleis målkonfliktane mellom planane skal løysast.

Kunnskapsutvikling

Solund kommune ser positivt på kunnskapsutviklinga som er lagt opp til i planen. Dette må vere på kommunenivå og kunnskap som kommunane faktisk har nytte av - også dei minste.

Forslag til tiltak:

- Sikre og etablere at kunnskap kan hentast ut på kommunenivå og denne kunnskapen er relevant også i dei mindre kommunane.

Verknader av plan og planlegging i kommunar

Solund kommune lurar på korleis den regionale planen stiller seg til kommunale planar, slik som peika på i Plan- og bygningslova § 3-3, 2. ledd (kommunen er planmynde) og § 11-3, 1. ledd (samfunnsdelen skal leggjast til grunn regionale myndigheiter verksemd i kommunen). Solund kommune meiner Vestland fylkeskommune må ha heilskapstenking og den enkelte kommune i fokus når fylkeskommunen møter kommunane i planarbeid.

Små kommunar med avgrensa plankapasitet bør bli uttrykkeleg prioriterte for rådgjeving, kunnskapsutvikling og støtte frå fylkeskommunen, og nye regionale krav må ikkje bli innført før nødvendige data, verktøy og rettleiing er tilgjengelege.

Eit generelt innspel er at fylkeskommunen må ta ei overordna vurdering på kva planar fylkeskommunen legg opp til at kommunar skal ha. Det er tids- og ressurskrevjande å planlegge. Kan dei føringane/insentiva fylkeskommunen ynskjer å legge på kommunane løysast på andre måtar enn via planar? I denne planen er kulturmiljøplan, og jordvernmål og – strategiar spesifikt nemnt, men dette gjeld også krav om andre planar i andre samanhengar.

Forslag til tiltak:

- Innarbeide og tydeleggjere kva konsekvensar denne planen har for kommunane og kommunal planlegging.
- Tydeleg prioritere dei minste kommunane i rådgjeving, kunnskapsutvikling og støtte.
- Innføre nødvendige data, verktøy og rettleiing før nye regionale krav vert innført.
- Evaluere kva krav/ynskje fylkeskommunen har til omfang av kommunalt planverk, for å komme til regionale/nasjonale tilskotsordningar.

Elles viser Solund kommunestyret til uttalen utarbeida av Region Fjordane.

Aktuelle lover, forskrifter, avtaler m.m.:

Høyringsdokument: https://www.solund.kommune.no/api/presentation/v2/nye-innsyn/filer/v-e8f93b5a_de8c_4fed_8410_71ae71ffb04f-143387_1_A!d-2022018602!CqeQul?pid=3

Alle høyringsdokumenta i innsyn: https://www.solund.kommune.no/politikk-og-administrasjon/om-oss/innsyn-og-postliste/sok-og-postliste/#/details/a-e8f93b5a_de8c_4fed_8410_71ae71ffb04f-2022004553!GKGOfg/d-e8f93b5a_de8c_4fed_8410_71ae71ffb04f-2022018602!9w2j1F

Plan- og bygningslova: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-27-71/*#*

[Solund kommune sin samfunnsdel](#)

Eksportmeldingen 2026: <https://www.eksfin.no/content/uploads/2026/03/Eksportmeldingen-2026.pdf>

Sentralitetsindensen 2024:

https://www.ssb.no/befolkning/folketall/artikler/sentralitetsindeksen/_attachment/inline/f35aaacf-dcb1-4e3a-a090-6d14065617fd:d54935b4b6477cd2f47cf5b0fc70d6e50b9baf2d/sentralitet%202023-2024%20kommuner.xlsx

Utviklingsplan for Vestland 2024-2028 - Vestland fylkeskommune:

<https://www.vestlandfylke.no/planlegging/utviklingsplanen/>

Meld. St. 27 (2022 –2023) Melding til Stortinget Meld. St. 27 (2022–2023) Eit godt liv i heile Noreg – distriktspolitikk for framtid: [Meld. St. 27 \(2022–2023\)](#)

[Ny rapport: Suksessrike distriktskommuner anno 2018 - Telemarksforskning](#)

Kva saka gjeld:

Vestland fylkeskommune har sendt regional plan for areal og mobilitet på høyring. Regional plan for areal og mobilitet gir overordna føringar for bustadutvikling, næringsverksemd og senterstruktur tettare saman med transport- og mobilitetsystema.

Saksutgreiing:

Bakgrunn

24. august 2026 vedtok fylkesutvalet å sende forslaga til mellom anna regional plan for areal og mobilitet ut på høyring. Planen skal legge eit grunnlag for at arealbruk og mobilitet og skal bidra til å oppnå måla i Utviklingsplan for Vestland. Planane erstattar følgjande gjeldande planar i Vestland, der dei åtte første har betydning for arbeidet med ny regional plan for areal og mobilitet:

- Regional plan for klima (2022-2035)
- Regional plan for fornybar energi (2023-2035)
- Regional plan for attraktive senter i Hordaland (2015-2027)
- Strategi for tettstadutvikling og senterstruktur i Sogn og Fjordane (2018)
- Regional transportplan for Vestland (2022 – 2033)
- Fylkesdelplan for arealbruk Sogn og Fjordane (2001)
- Regional plan for areal og transport på Haugalandet (2017)
- Regional plan for innovasjon og næringsutvikling (2021-2033)
- Regional plan for kompetanse og arbeidskraft (2017-2030) for Hordaland

Solund kommune har fått utsett høyringsfrist til 6. november, men er bedt om å sende inn det administrative framlegget til uttale så raskt dette er klart.

Om planframlegget med vedlegg

Planen handlar om bruk av areal i vestland, og hovudføremålet er å knyte bustadutvikling, næringsverksemd og senterstruktur tettare saman med transport- og mobilitetssystema. Dette legg grunnlaget for ei meir arealeffektiv og berekraftig utvikling, redusert transportbehov og lågare klimagass-utslepp, og styrkt konkurransekraft og attraktivitet i Vestland.

Samstundes skal vi ikkje bygge ned meir natur enn nødvendig, slik at fjord, fjell og matjord framleis er tilgjengeleg for kommande generasjonar. Målet med planen er at Vestland held fram med å vere ein attraktiv og konkurransedyktig bu- og næringsregion.

Planen søker å svare på sju sentrale utfordringar:

- Press på natur, kulturmiljø og landskap, der Vestland dei siste sju åra har bygd ned om lag 24 000 dekar natur tilsvarande ni fotballbaner per veke
- Målkonfliktar i arealforvaltninga; med ulike interesser som kjempar om dei same areala
- Demografiske endringar med aukande del eldre og fallande folketal i distrikta
- Eit krevjande transport- og mobilitetssystem prega av spreidd busetnad og stort vedlikehaldsetterslep
- Klimaendringar og naturfarar som skred, flaum og ekstremvær
- Ei krevjande energiomstilling der areal, transport og energi i for liten grad er samordna
- Eit avgrensa offentleg handlingsrom der store investeringsbehov kjem samstundes som budsjettrammene vert trongare

For å møte desse utfordringane byggjer planen på fem overordna mål:

- god tilgang til tenester og funksjonar for alle innbyggjarar i heile fylket
- eit robust og miljøvenleg transportsystem
- utvikling med naturen som premiss
- ein konkurransedyktig og berekraftig næringsstruktur
- styrkt samfunnstryggleik

Desse måla skal ein arbeide for å nå gjennom seks strategiske hovudgrep:

1. Utvikling av sterke fylkes- og regionsenter, der Bergen er fylkessenter og elleve regionsenter: Førde, Leirvik, Voss, Sogndal/Leikanger, Odda, Nordfjordeid, Florø, Kleppstø, Straume, Knarvik og Osøyro vert regionale tyngdepunkt for tenester, arbeidsmarknader og kollektivtransport.
2. Prioritert hovudtransportnett som bind fylket saman, med vekt på vedlikehald og opprusting av eksisterande infrastruktur framfor nybygging, og med mål om meir gods på sjø og bane.
3. Prinsippet om «rett føremål på rett plass til rett tid», som styrer lokalisering av verksemdar og utbygging slik at transportbehov og klimautslepp vert redusert.
4. Areal effektivitet, gjenbruk og transformasjon, der eksisterande bygg, areal og infrastruktur skal nyttast før nye naturinngrep vert vurdert.
5. Bruk av kommuneplanen som strategisk verktøy, med krav om realistiske arealreservar og jamleg rullering.
6. Regional samordning og kunnskapsbygging, der fylkeskommunen tek ei aktiv rolle i å samordne planlegging på tvers av kommunegrenser og styrke kunnskapsgrunnlaget

Formell verknad og verkeområde

Planen skal ligge til grunn for kommunen sin samfunnsdel og areal. I tillegg kan den danne grunnlag og vere referanse for søknader om midlar, prosjekt og tilskot. Planen vil også bli

brukt som fagleg grunnlag i saksframlegg og politiske saker. Vidare vil planen bli brukt som samarbeidsramme for interkommunale prosjekt og partnerskap, og vere kompass ved prioritering mellom konkurrerande omsyn.

Heile Vestland fylke er det geografiske verkeområdet til planen, medrekna sjøareal innanfor fylkesgrensa. Planen er retningsgivande for alle kommunar i fylket, jf. plan- og bygningslova § 8-2. Regional plan for areal- og mobilitet for Vestland skal liggje til grunn for kommunal og statleg planlegging i regionen, jf. plan- og bygningslova § 8-2. Måla og dei strategiske hovudgrepa ligg til grunn for retningslinjene for arealbruk i planen, og handlingsprogrammet. Det er ei forventning at det regionale retningslinjene for arealbruk vert innarbeid i kommunale planar.

Fylkeskommunen vil leggje planen sine mål og retningslinjer til grunn for sine uttalar til kommunale planar. Dette kan bety at motstrid med denne planen kan gje grunnlag for motsegn. «Bør» formuleringane i retningslinjene er ein juridisk terskel som medfører at avvik frå formuleringane må grunngjevast, og at fylkeskommunen vil vurdere grunngjevinga nøye når dei vurderer eventuelle motsegn.

Vestland fylkeskommune skriv: *“Planen fråtek ikkje kommunane planmynde eller handlingsrom, men utgjer eit felles regionalt rammeverk som skal samordne og styrke grunnlaget for kommunal planlegging, arealforvaltning og utviklingsavgjerd i tråd med regionale mål.”*

Føringar og mogelegheiter i plan og bygningslova

Plan- og bygningslova (PBL) §3-3, 2. ledd seier *“Kommunestyret selv har ledelsen av den kommunale planleggingen og skal sørge for at plan- og bygningslovgivningen følges i kommunen.”* Det betyr at det er kommunen som er planmynde i kommune, samtidig seier § 3-3, 1. ledd *“Kommunal planlegging har til formål [...] å gi grunnlag for gjennomføring av kommunal, regional, statlig og privat virksomhet.”* Det betyr at kommunen har eit ansvar for å følgje opp statlege og regionale føringar.

PBL § 11-3, 1. ledd seier *“Kommuneplanens samfunnsdel skal legges til grunn for kommunens egen virksomhet og for statens og regionale myndigheters virksomhet i kommunen.”* Det er difor eit statleg og regionalt ansvar å legge kommunen sin samfunnsdelen til grunn for korleis desse aktørane opptre i den enkelte kommune. Det er likevel usikkert korleis det vil slå ut i praksis. Det som er definert som statlege eller regionale interesser står sterkt eller svært sterkt.

I § 8-4, 2. ledd står det *“Dersom statlig organ av hensyn til nasjonale eller statlige interesser på vedkommendes ansvarsområde, eller kommune som blir direkte berørt av planen, har vesentlige innvendinger mot planens mål eller retningslinjer, kan de kreve at saken bringes inn for departementet, som kan gjøre de endringer som finnes påkrevd.”* Det betyr at dersom kommunestyret vel å nytte formuleringa *“vesentlege innvendingar”* i uttalen, så har Solund kommune mogelegheita til å bringe planen inn for departementet, dersom fylkeskommunen vel å ikkje gjere endringar i planen på dei mål og retningslinjer som kommunen har *“vesentlege innvendingar”* i mot.

Innspel

Vestland fylkeskommune ynskjer innspel til alle delar av planframlegget. Men peikar særskilt på:

- Peikar planen i rett retning?
- Er dei føreslåtte grepa dei rette grepa?
- Kva forventar de av fylkeskommunen som rettleiar og støttespelar?

Solund kommune sin samfunnsdel

Dei fleste av dei langsiktige måla i samfunnsdelen som er relevante for den regionale planen. Relevante moment frå den langsiktige del av planen er:

- næringsdrivande og tilflyttarar etablerer seg permanent i Solund fordi dei kjenner seg velkomne og opplever at det er enkelt.
- eit variert og framtidsretta næringsliv som baserer seg på Solund si plassering og grunnleggande ressursar i natur og folk.
- eit variert bustadtilbod med god kvalitet og trygge bustadmiljø, der kultur-, idretts- og organisasjonsliv skaper aktivitet, fellesopplevingar og identitet.
- barn og unge som har trygge, likeverdige og utviklande oppvekstvilkår i ein kommune som verdset kunnskap, ferdigheiter og mangfald.
- eit livsløpsvennleg samfunn der alle kan bidra, delta og meistre livet lenger, ha tryggleik for å få hjelp når dei treng det, og det er lagt til rette for at pårørande og frivillige kan hjelpe.
- eit samfunn som legg til rette for å bygge og behalde god helserelatert åtferd.
- eit samfunn med sosial likskap, som omfamnar mangfald og bidrar til likestilling.
- innbyggjarar, besøkande og næringsliv som kjenner mogelegheitene, deltek i aktivitetar, og skapar aktivitet, fordi dei ynskjer å bidra positivt for seg sjølv og andre.
- innbyggjarar, besøkande og næringsliv som brukar naturen aktivt på ein berekraftig måte.
- infrastruktur som gjer det enklare med aktiv deltaking i eit regionalt bu-, arbeids og serviceområde, og færre barrierar for dei som arbeider og nyttar seg av utdannings-, kultur og fritidstilbod.
- beredskap i samfunnet som i samhandling med andre er i stand til å handtere dei hendingar og krisesituasjonar som kan inntreffe.
- tenester som er nær innbyggjarane, og som vert løyst lokalt når det er mogleg.
- eit landbruk som er aktivt, berekraftig og del av beredskapen, der matjord vert halde i hevd
- eit lokalsamfunn som tek vare på og vidareutviklar kulturminne og kulturmiljø gjennom godt samarbeid og aktiv bruk av kulturarven som ressurs for identitet, læring og utvikling

Planen omtalar dei tre prinsippa berekraft, inkludering og tryggleik.

I den kortsiktige delen har Solund kommune målsettingar for måltemaa "Varierte bustadtilbod og gode bukvalitetar", "Livskraftig næringsliv", "Samferdsle og infrastruktur for framtida", "Kultur og frivilligheit for fellesskap, engasjement og livskvalitet" og "Arbeidsmåtar i ei ny tid".

Vurdering:

Kommunedirektøren vurderer det som positivt at Vestland fylkeskommune ynskjer å redusere talet planar, og sjå plantema meir i samanheng. Planen omtalar viktige tema for Solund kommune og uttalen til planen må ta utgangspunkt i Solund kommune og status her.

Moment som kommunedirektøren meiner bør trekkast fram i uttalen er:

- Solund er ein svært eksportintensiv, men lite sentral øykommune. Verdiskaping i distrikta må difor inngå i kunnskapsgrunnlaget og indikatorane for planen.
- Fylkeskommunen må sjå dei regionale planane i samanheng og unngå prioriteringskriterium baserte berre på folketal, trafikkmengde og passasjertal.
- Planen manglar strategiar og tiltak som støttar målet om busetjing og tilgang til tenester i heile fylket. Det bør innarbeidast ein eigen strategi og handlingsplan for livskraftige distrikt.
- Verknadene av senterstrukturen og ei mogleg ytterlegare sentralisering må vurderast også på kommune- og lokalsamfunnsnivå.

- Innbyggjarane må kunne reise til og frå kommunesenter og regionsenter innan rimeleg tid, og viktige tenester som tannhelse bør minst vere tilgjengelege i kommunesenteret.
- Ekspressbåtstopp i Hardbakkeområdet og kortare seglingstid må innarbeidast i fylkeskommunale planar og prioriteringar.
- For øy- og kystkommunar må ferje, hurtigbåt, kai, vegtilkomst, korrespondansar og beredskap planleggjast som eitt samanhengande mobilitetssystem.
- Kritiske samband utan alternative transportløyningar må prioriterast ut frå samfunnsfunksjon og konsekvensane ved bortfall. Kollektivtransporten må samtidig prisast slik at han er eit reelt alternativ for lokalbefolkninga.
- Retningslinjene må differensierast mellom vekst- og pressområde og distriktskommunar med spreidd busetnad, lågt utbyggingspress og negativ utvikling.
- Folketalsprognosar kan ikkje åleine avgjere behovet for arealreservar. Små kommunar må kunne setje av strategiske areal til bustader, næring og infrastruktur.
- Samfunnsnytte må vurderast ut frå lokale forhold. Eitt bustadhus eller nokre få heilårsarbeidsplassar kan ha stor betydning for rekruttering, tenestegrunnlag og stabil busetjing i Solund.
- Kommunane er planstyresmakt i eigen kommune. Regional planlegging må respektere det kommunale handlingsrommet og ta omsyn til vedtekne kommunale planar.
- Små kommunar med avgrensa plankapasitet må prioriterast for rådgjeving, kunnskapsgrunnlag og fagleg støtte. Nye regionale krav bør ikkje innførast før nødvendige data, verktøy og rettleiing er tilgjengelege.
- Fylkeskommunen bør vurdere om ønskt oppfølging kan løysast med rettleiing og andre verkemiddel framfor å påleggje kommunane stadig fleire planar og strategiar.
- Kunnskapsutvikling på kommunenivå er positivt, men indikatorane må vise om planen faktisk fremjar busetjing og verdiskaping i distrikta. Prinsippet om at ingen skal utelatast, må også gjelde geografisk.

Saksframlegg

Arkiv: K1-430, K3-&13
ArkivsakID: 26/560
JournalpostID: 26/2752
Sakshandsamar: Anne Kristine Dyrdal
Dato: 13.10.2026

Saksnr. utval	Utval	Møtedato
059/26	Formannskap	29.10.2026
	Kommunestyre	

Høyringsuttale regional plan for verdiskaping og kompetanse frå Solund kommune

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Solund kommunestyre vedtek følgjande uttale til Vestland fylkeskommune sin regional plan for verdiskaping og kompetanse:

Solund kommune er den **fjerde mest eksportintensive kommunen i landet** fordelt på folketal i samsvar med Eksportmeldinga 2026. Solund kommune er samtidig den **fjerde minst sentrale kommunen i landet** (SSB 2024), til dømes mindre sentral enn alle kommunar i Troms og Finnmark. Dette tilseier at det blir skapt store verdiar, trass vanskelege vilkår med omsyn til infrastruktur og tilgang på arbeidsplassar. Solund kommune bidrar i stort monn til den eksportintensive regionen Vestland. Slik kunnskap må også vere tema i indikatorane.

Solund kommune arbeider med å etablere ekspressbåtstopp i Hardbakke-området (kommunesenteret) i Solund. Som rein øykommune kan ikkje Solund ha anna kollektivroute til eit regionsenter enn med båt. Innkorting av reisetid er den beste måten å styrke tilflytting og bulyst på og dette gjer ein best ved å tilpasse seglingsleia. Solund kommunestyre bed om at dette vert innarbeida også i fylkeskommunale planar og vedtak, jamfør allereie vedteken intensjonsvedtak gjort av fylkeskommunen.

Forslag til konkrete tiltak:

- Innarbeide ekspressbåtstopp i Hardbakkeområde i Vestland fylkeskommune sine relevante planar og vedtak.

Generelt

Fylkeskommunen må møte kommunane med ei heilskapstenking på tvers av dei ulike regionale planane som er vedtekne, og vert vedtekne for ettertida. Dersom måleparametra

skal knytast til årsdøgntrafikk og folketal, vil kommunar som Solund komme sist i køen kvar gong.

Indikatorsystema må vise om planen faktisk bidreg til busetjing og verdiskaping i distrikta. Kjerneprinsippet i FN sine berekraftsmål om å ikkje etterlate nokon ("Leave no one behind") må også leggjast til grunn for planarbeidet. Prinsippet gjeld også geografi. Distriktsmeldinga bør vere ei hovudkjelde som går på tvers av tema i kunnskapsgrunnlaget for planen.

Solund kommunestyre meiner overordna at det er gode målsettingar i planen, og at desse må gjelde heile fylket. Tema som samarbeid, samhandling, inkludering, øydrift av energisystem og verdiskaping i heile fylket vert støtta av Solund.

Levande lokalsamfunn må ikkje berre vere ein verdi som skal løftast i drøfting av reiseliv og energi, men ein verdi i seg sjølv, i verdiskaping, i kompetansedrøftingar og i totalberedskapen. Samfunnsnytta ser annleis ut i Solund enn i Bergen eller Alver. I Solund er eitt hus eller tre arbeidsplassar ei stor samfunnsnytte. Vurderinga av samfunnsnytte må ta omsyn til verknaden for rekruttering, tenestegrunnlag, heilårsarbeidsplassar og stabil busetjing i den enkelte kommune.

Fylkeskommunen påpeikar sjølv målkonfliktar mellom dei to regionale planane utan at Solund kommune opplever at desse målkonfliktane er løyst i planane.

Solund kommune ynskjer å bidra inn i arbeidet med handlingsprogrammet ved kvar revisjon.

Forslag til konkrete tiltak:

- Tilpassa, tverrfagleg vegleiing og dialog basert på den enkelte kommune sitt utgangspunkt og status.
- Utarbeide eit breitt sett med måleindikatorar som syner styrkane til dei ulike kommunane i Vestland.
- Innarbeide Distriktsmeldinga som "*Hovudkjelder som går på tvers av plantema*" i Kunnskapsgrunnlaget og som grunnlag for planen.
- Tydleggjere at målsettingane i planen gjeld for heile fylket.
- Distriktperspektivet må tydelggjerast, ved å innarbeide ei differensiering av innsatsen mellom større næringsmiljø og mindre distriktskommunar.
- Tydeleggjere løysingar på korleis målkonfliktane mellom planane skal løysast.
- Sende handlingsprogrammet ut på høyring til alle kommunar i fylket.
- Tydelegg prioritere dei minste kommunane i rådgjeving, kunnskapsutvikling og støtte.
- Innføre nødvendige data, verktøy og rettleiing før nye regionale krav vert innført.
- Evaluere kva krav/ynskje fylkeskommunen har til omfang av kommunalt planverk, for å komme til regionale/nasjonale tilskotsordningar.

Næring

I utviklinga av næringslivet og nye næringar må heile fylket takast i bruk og få ta del i. Solund kommune sitt næringsliv er sterkt knytt til sjøen direkte eller indirekte, og utbygging av næringane må skjer der ressursane er. Planen peikar på at det er flest små og mellomstore bedrifter i Vestland, og desse må få eit stort fokus i støtte, kompetanseutvikling, bruk av verktøy og FOU. Hubane i grøn region Vestland må vere opne for eksternt samarbeid, kompetansedeling og nettverk på tvers av, og utanfor hubane. Samfunnsnytta ser annleis ut i Solund enn i Bergen eller Alver. I Solund er eitt hus eller tre arbeidsplassar ei stor samfunnsnytte. Vurderinga av samfunnsnytte må ta omsyn til verknaden for rekruttering, tenestegrunnlag, heilårsarbeidsplassar og stabil busetjing i den enkelte kommune.

Energitilgang er avgjerande for næringsutvikling. Solund kommune saknar eit fokus på meir småskala og alternative måtar å produsere energi og oppvarming, som små private vindmøller, solcelleanlegg, energibrønner og andre alternativ som tidevasskraftverk, bølgekraftverk, med meir.

Forslag til konkrete tiltak:

- Sikre strategiar og handlingspunkt som stimulerer til nyetableringar og utvikling av næringslivet også i distrikta der det ikkje er grønne hubar.
- Vestland fylkeskommune bidrar til å sikre eit system/ etablerer tilrådingar for organisering, og bidrar til å etablere nettverk under strategi 3.1 "*Samarbeide om nyskapande samfunns- og næringsutvikling i kommunane*".
- Vurderinga av samfunnsnytte for tiltak må ta omsyn til verknaden for rekruttering, tenestegrunnlag, heilårsarbeidsplassar og stabil busetjing i den enkelte kommune.
- Sikre kompetanse i kommunane til rettleiing, og generelt i næringslivet, på små private energiutbyggingar.

Kompetanse

Fleksibelt kompetansetilbod er viktig for likeverdig tilbod i fylket og mogelegeheiter for (vidare)utdanning i distrikta. Dette må omfatte gode nettbaserte løysingar for eit breitt omfang av studietilbod, kompetansebehovet er i mange tilfelle det same i distriktet som i meir sentrale strom, medan reiseveg, reisetid og ikkje-optimal infrastruktur er ein terskel.

Det vert trekt fram ei utfordring med at "*endringstakten i samfunnet krev nytekning og omstilling for å møte framtida*". Evna til å konstant stå i endring treng ein kompetanse i seg sjølv og bør ha eit fokus i utdanningssystemet.

Det vidaregåande skuletilbodet på Austrheim VGS. er svært viktig for Solund kommune. Dette er det einaste vidaregåande tilbodet som gjer at ungdommane kan bu heime under utdanninga. Studiesenter Kysten er også viktig for regionen.

Rekrutteringsutfordringane i små kommunar kan ikkje løysast gjennom kompetansetiltak aleine. Regionalplanen må sjå arbeidsplassar, bustad, mobilitet, tenester, digital infrastruktur og stadattraktivitet som delar av den same utviklingspolitikken. Rekrutteringsarbeidet må også handle om å halde på dei tilsette som allereie er der.

Forslag til konkrete tiltak:

- Prioritere fleksible, nettbaserte og desentraliserte studietilbod.
- Vestland fylkeskommune og andre aktuelle aktørar etablerer eit system som koplar dei uteksaminerte tydelegare, over lenger tid, geografisk breiare og meir systematisk med næringslivet i heile fylket.
- Vidaregåande skular og høgare utdanning bør få ei rolle i å sikre tilbakeflytting til distrikta. Dette kan sjåast i samanheng med FOU-arbeid og samarbeid med næringsliv i heile fylket inn i utdanningane.
- Det må vere eit "system rundt" dei som flyttar ut av lokalsamfunnet for å gå på vidaregåande skule for å sikre gode overgangar mellom grunnskule og vidaregåande skule.
- Sikre gode utviklingsvilkår for Austrheim VGS og Studiesenter Kysten.
- Rekrutteringsutfordringane må løysast med tiltak innan ei breitt felt: kompetanse, tilgang på bustader, mobilitet, tenester, infrastruktur og stadattraktivitet, og arbeid med å behalde arbeidskraft.

Forhold til lokale planar

Solund kommune lurar på korleis den regionale planen stiller seg til kommunale planar, slik som peika på i Plan- og byningslova § 3-3, 2. ledd (kommunen er planmynde) og § 11-3, 1. ledd (samfunnsdelen skal leggjast til grunn regionale myndigheiter verksemd i kommunen). Solund kommune meiner Vestland fylkeskommune ha heilskaptenking og den enkelte kommune i fokus når fylkeskommunane møter kommunane i planarbeid.

Forslag til tiltak:

- Innarbeide og tydeleggjere kva konsekevensar denne planen har for kommunane og kommunal planlegging.

Elles viser Solund kommunestyret til uttalen utarbeida av Region Fjordane.

Aktuelle lover, forskrifter, avtalar m.m.:

Høyringsdokument: https://www.solund.kommune.no/api/presentation/v2/nye-innsyn/filer/v-e8f93b5a_de8c_4fed_8410_71ae71ffb04f-143336_1_A!d-2022018581!dv0spX?pid=3

Alle øyringsdokumenta i innsyn: https://www.solund.kommune.no/politikk-og-administrasjon/om-oss/innsyn-og-postliste/sok-og-postliste/#/details/a-e8f93b5a_de8c_4fed_8410_71ae71ffb04f-2022004547!K76IPw/d-e8f93b5a_de8c_4fed_8410_71ae71ffb04f-2022018581!7P2IWj

Plan- og bygningslova: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-27-71/*#*

[Solund kommune sin samfunnsdel](#)

Eksportmeldingen 2026: <https://www.eksfin.no/content/uploads/2026/03/Eksportmeldingen-2026.pdf>

Sentralitetsindeksen 2024:
https://www.ssb.no/befolkning/folketall/artikler/sentralitetsindeksen/_attachment/inline/f35aaacf-dcb1-4e3a-a090-6d14065617fd:d54935b4b6477cd2f47cf5b0fc70d6e50b9baf2d/sentralitet%202023-2024%20kommuner.xlsx

[Utviklingsplan for Vestland 2024–2028 - Vestland fylkeskommune](#)

Kva saka gjeld:

Vestland fylkeskommune har sendt regional plan for verdiskaping og kompetanse på høyring. Regional plan for verdiskaping og kompetanse gir overordna rammer og føringar for utvikling av næringsliv, arbeidsplassar og kompetansefeltet i heile fylket. Planen har eit breitt syn på næringsliv, arbeidsliv og kompetanse, og inneheld mål og strategiar for nyskaping, omstilling og verdiskaping på tvers av bransjar og sektorar. I denne saka vedtek Solund kommunestyre høyringsuttale til planen.

Saksutgreiing:

Bakgrunn

Korleis skal Vestlandssamfunnet verte utvikla fram mot 2040? 24. august 2026 vedtok fylkesutvalet å sende forslaga til mellom anna regional plan for verdiskaping og kompetanse ut på høyring. Planen skal legge eit grunnlag for at verdiskapings- og kompetansearbeidet bidreg til å oppnå måla i Utviklingsplan for Vestland. Planen slår saman ei rekkje regionale planar:

- Berekraftig verdiskaping. Regional plan for innovasjon og næringsutvikling (2021-2033)
- Regional plan for klima (2022-2035)
- Regional plan for fornybar energi (2023-2035)
- Regional plan for kompetanse og arbeidskraft (2017-2030) for Hordaland

Planane er kopla gjennom tema som næring og kraft, som begge tema krev både areal og næringsstrategi, og for kompetansetilbod i distrikta som krev både mobilitet og fleksible utdanningsløp.

Solund kommune har fått utsett høyringsfrist til 6. november, men er bedt om å sende inn det administrative framlegget til uttale så raskt dette er klart.

Om planframlegget med vedlegg

Planen skal vere ein strategisk reiskap for å møte framtidige utfordringar og moglegheiter i regionen. Vestland fylkeskommune skal sikre samordning og samarbeid i gjennomføring av statleg, fylkeskommunal og kommunal politikk på området i Vestland, og bidra til å mobilisere heile næringslivet til brei innsats for å nå felles mål.

Det handlar om å utvikle kompetanse på ulike arenaer og gjennom heile livet, ikkje berre i ung alder. Det handlar vidare om å ta betre i bruk den kompetansen som allereie finst, inkludere fleire i arbeidslivet og gjere det enklare å gå frå utdanning til jobb, eller frå ein jobb til ein annan. For at næringslivet skal vere konkurransedyktig og berekraftig, må det sjåast i samanheng med tilgang på kompetanse, teknologi, energi og andre ressursar.

Utvikling av fornybar energi og framtidsretta næringar krev tilgang på eigna areal. Spørsmål om arealbruk, lokalisering og infrastruktur er behandla i Regional plan for areal og mobilitet, som også er ute på høyring.

Føremålet med denne planen er å gi overordna rammer og føringar for utvikling av næringsliv, arbeidsplassar og kompetansefeltet i heile fylket. Planen skal knyte innsatsen mot næringsutvikling, utdanningssystemet, kompetanseutvikling og inkludering i arbeidslivet tettare saman. Han vektlegg særleg område der det er stort behov for samordning på tvers av sektorar og administrative grenser.

Planen identifiserer nokre utviklingstrekk som gir særskilte utfordringar og moglegheiter for framtidas Vestland:

- Vestland er ein internasjonalt retta region tett kopla til globale marknader gjennom handel, eksport og kunnskapsutveksling, og er ein region med høg kompetanse og erfaring med omstilling.
- Demografiske endringar og ujamn regional utvikling påverkar tilgangen på nok arbeidskraft, rett kompetanse og utfordrar grunnlaget for verdiskaping i heile fylket.
- Vestland har rike ressursar, men klima og natur er under press og auka global uro påverkar tilgang på råvarer, energi og generell forsyningstryggleik.
- Kompetansetilboda er varierte og gir eit godt grunnlag for deltaking i arbeids- og samfunnsliv, men endringstakta i samfunnet krev nytenking og omstilling for å møte behova.
- Inkludering i utdanning og arbeidsliv er essensielt for å få nok arbeidskraft i fylket og sørge for høg deltaking i arbeids- og samfunnsliv og hindre utanforskap.
- Nyskaping, innovasjon og digitalisering er sterke drivkrefter og føresetnader for verdiskaping og omstilling

Planen har seks mål som søker å svare på dei sentrale utfordringane i Vestland:

- Eit lågutsleppssamfunn med auka konkurransekraft og framtidsretta verdikjeder
- Sirkulær og sikker forvaltning av ressursane
- Kunnskapsbasert nyskaping tilpassa fortrinn og utfordringar i heile fylket
- Eit fleksibelt kompetansetilbod tilpassa behova til arbeidslivet

- Eit utdanningsløp som aukar fullføring og betrar kvalifisering
- Stabil og langvarig deltaking i arbeids- og samfunnsliv

Verknader av planen

Planen skal ligge til grunn for kommunen sin samfunnsdel og areal. I tillegg kan den danne grunnlag og vere referanse for søknader om midlar, prosjekt og tilskot. Planen vil også bli brukt som fagleg grunnlag i saksframlegg og politiske saker. Vidare vil planen bli brukt som samarbeidsramme for interkommunale prosjekt og partnerskap, og vere kompass ved prioritering mellom konkurrerande omsyn.

Innspel

Vestland fylkeskommune ynskjer innspel til alle delar av planframlegget. Men peikar særskilt på:

- Peikar planen i rett retning?
- Er dei føreslåtte grepa dei rette grepa?
- Kva forventar de av fylkeskommunen som rettleiar og støttespelar?

Solund kommune sin samfunnsdel

Det er ei lang rekke av dei langsiktige måla i samfunnsdelen som er relevante for den regionale planen, mellom anna seier planen at Solund om 12 år er eit samfunn å høyre til og bidra i. Relevante moment frå den langsiktige del av planen er:

- næringsdrivande og tilflyttarar etablerer seg permanent i Solund fordi dei kjenner seg velkomne og opplever at det er enkelt.
- eit variert og framtidsretta næringsliv som baserer seg på Solund si plassering og grunnleggande ressursar i natur og folk.
- barn og unge som har trygge, likeverdige og utviklande oppvekstvilkår i ein kommune som verdset kunnskap, ferdigheiter og mangfald.
- eit samfunn med sosial likskap, som omfamnar mangfald og bidrar til likestilling.
- innbyggjarar, besøkande og næringsliv som kjenner mogelegheitene, deltek i aktivitetar, og skapar aktivitet, fordi dei ynskjer å bidra positivt for seg sjølv og andre
- innbyggjarar, besøkande og næringsliv som brukar naturen aktivt på ein berekraftig måte.
- ein effektiv kommunal organisasjon med motiverte, kvalifiserte og omstillingsdyktige medarbeidarar som trivast, og som tek i bruk mogelegheitene som kjem med digitalisering, og er ein pådrivar i utviklingsarbeid.
- tenester som er nær innbyggjarane, og som vert løyst lokalt når det er mogleg.
- vere i forkant for å sikre/ha relevant forskingsbasert kompetanse for å sikre høg tenestekvalitet i alle ledd

Planen omtalar dei tre prinsippa berekraft, inkludering og tryggleik.

I den kortsiktige delen har Solund kommune målsettingar mellom anna for måltemaa "Livskraftig næringsliv i Solund" og "Arbeidsmåtar i ei ny tid".

Vurdering:

Kommunedirektøren vurderer det som positivt at Vestland fylkeskommune ynskjer å redusere talet planar, og sjå plantema meir i samanheng. Planen omtalar viktige tema for Solund kommune og uttalen til planen må ta utgangspunkt i Solund kommune og status her.

Moment som kommunedirektøren meiner bør trekkast fram i uttalen er:

- Solund kommune er den fjerde mest eksportintensive kommunen i landet, samtidig som Solund er den fjerde minst sentrale kommunen i landet.
- Fylkeskommunen må møte kommunane med ei heilskapstenking på tvers av dei ulike regionale planane som er vedtekne, og vert vedtekne for ettertida. Dersom måleparametra skal knytast til årsdøgntrafikk og folketal, vil kommunar som Solund komme sist i køen kvar gong. Kjerneprinsippet i FN sine berekraftsmål om å ikkje etterlate nokon ("Leave no one behind") må også leggjast til grunn for planarbeidet. Prinsippet gjeld også geografi.
- Gode målsettingar som kommunedirektøren meiner må gjelde for heile fylket
- Samarbeid, samhandling, inkludering, øydrift av energisystem og verdiskaping i heile fylket er positivt.
- Vidaregåande skule og høgare utdanning bør få eit rolle i å sikre tilbakeflytting til distrikta. Det må vere eit "system rundt" dei som flyttar ut av lokalsamfunnet for å gå på vidaregåande skule. Det må etablerast eit system i utdanningssystemet som koplar dei uteksaminerte tydlegare, breiare og meir systematisk med næringslivet i heile regionen.
- Det vert trekt fram ei utfordring med at "endringstakten i samfunnet krev nyteknik og omstilling for å møte framtida". Evna til å konstant stå i endring treng ein kompetanse i seg sjølv og bør ha eit fokus.
- Fleksibelt kompetansetilbod er viktig for likeverdig tilbod og mogelegeheiter for (vidare)utdanning i distrikta. Dette må omfatte gode nettbaserte løysingar for eit breitt omfang av studietilbod.
- Vidaregåande skuletilbod på Austrheim VGS. er viktig for Solund kommune. Dette er det einaste vidaregåande tilbodet som gjer at ungdommane kan bu heime under utdanninga. Studiesenter Kysten er også viktig for regionen.
- I utvikling av næringslivet og ny næringar må heile fylket takast i bruk og få ta del i. Planen peikar på at det er flest små og mellomstore bedrifter (SMB-ar) i Vestland, og desse må få eit stort fokus i bruk av digitale verktøy og FOU.
- Hubane i grøn region Vestland må vere opne for samarbeid, kompetansedeling og nettverk på tvers av, og utanfor hubane.
- Vestland fylkeskommune bør bidra til å sikre at eit system for strategi 3.1 Samarbeide om nyskapande samfunns. og næringsutvikling i kommunane
- Korleis stiller den regionale planen seg til kommunale planar, slik som peika på i Plan- og byningslova § 3-3, 2. ledd (kommune er planmynde) og § 11-3, 1. ledd (samfunnsdelen skal leggjast til grunn regionale myndigheiter verksemd i kommunen).

Saksframlegg

Arkiv: K2-A00
ArkivsakID: 26/672
JournalpostID: 26/2801
Sakshandsamar: Øystein Bolset Strand
Dato: 19.10.2026

Saksnr. utval	Utval	Møtedato
060/26	Formannskap	29.10.2026
	Kommunestyre	

Kvalitetsmelding oppvekst Solund 2025/2026

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Kvalitetsmelding for barnehagen, grunnskulen og kulturskulen vert teken til orientering.

Oppvekst- og kultursektoren skal halde fram med følgjande fokusområde:

- Mobbing/inkluderande oppvekstmiljø
- Psykisk helse
- Korleis det vert arbeidd med kvalitet
- Samarbeid med lokalsamfunn og verksemder

Neste kvalitetsmelding vert lagt fram hausten 2027.

Vedlegg i saka:

19.10.2026 Kvalitetsmelding 2025-2026

Aktuelle lover, forskrifter, avtalar m.m.:

[Opplæringslova § 17-12](#)

Kva saka gjeld:

Kvalitetsmelding for barnehagen, grunnskulen og kulturskulen

Saksutgreiing:

Det er fastsett i §17-12 i opplæringslova at kommunestyret minst ein gong i året skal få informasjon om læringsmiljø, læringsresultat og gjennomføringa til elevane i grunnskuleopplæringa.

Frå hausten 2016 til våren 2018 deltok Solund kommune i KS-programmet "Den gode barnehage- og skuleeigar". I samband med dette vart ein samd om at oppvekstsektoren skulle utvikle ein tilstandsrapport for å gje kommunestyret informasjon som kunne brukast som grunnlag for tilbakemelding og styring av sektoren. Den første kvalitetsmeldinga vart lagt fram for kommunestyret i sak 018/18 og omhandla i hovudsak året 2017. Sidan har det vorte lagt fram ei kvalitetsmelding årleg, med unntak av 2023. Kvalitetsmeldinga for skuleåret 2024/2025 vart handsama av kommunestyret i sak 044/25 og det vart gjort følgjande vedtak i saka:

"Kvalitetsmelding for barnehagen, grunnskulen og kulturskulen vert teken til orientering. Oppvekst- og kultursektoren skal halde fram med dei fokusområda som kjem fram i kvalitetsmeldinga.

Neste kvalitetsmelding vert lagt fram hausten 2026. Ved denne framlegginga ynskjer kommunestyret ei orientering om korleis innføring av fem dagars skuleveke for 1. - 4. klasse har vore. Og om innføringa fungerer etter intensjonen, til dømes fokus på lek og praktisk læring."

Vurdering:

Kvalitetsmeldinga er eit dokument som gjev meir informasjon enn kravet i opplæringslova. Det er ein felles rapport for barnehage, skule og kulturskule som viser korleis ein har arbeidd med dei vedtekne fokusområda det siste året. I tillegg inneheld kvalitetsmeldinga informasjon om læringsresultat og læringsmiljø og gjennomføring i grunnskulen, i tråd med lovkravet i opplæringslova. Fordi det er små årskull i Solund kommune, er mykje av informasjonen om læringsresultat og læringsmiljø ikkje offentleg. Det som vert omtalt er såleis nokre av resultata frå dei nasjonale prøvene, og grunnskulepoenga. Mange av tiltaka ein har sett i verk krev oppfølging over tid. Det langsiktige målet med tiltaka er å gje barn og unge i Solund eit trygt og godt oppvekst- og læringsmiljø. Nytt i år er ei kortfatta oppsummeringa av innføringa av 5-dagars skuleveke for 1.-4. klasse. Innføringa vert evaluert i løpet av hausten, og kommunestyret vil få framlagt resultata av evalueringa vinteren 2027.

Kommunedirektøren meiner at kvalitetsmeldinga gjev eit godt innblikk i korleis det vert arbeidd i dei tre einingane, og vidare at dette er område som må ha fokus også framover. Difor tilrår kommunedirektøren at ein heldt fram med fokusområda som kjem fram i kvalitetsmeldinga.

Kvalitetsmelding 2025-2026

Solund kommune

Felles barn – felles ansvar

Barnehage, skule og kulturskule

Innhald

Om kvalitetsmeldinga.....	3
Lovverk og bakgrunn	4
Lokale vedtak	4
Læringsresultat	4
Nasjonale prøvar	4
Grunnskulepoeng	6
Læringsmiljø	6
Eit inkluderande oppvekstmiljø – arbeid med trivsel, meistring og psykisk helse	6
Tiltak for eit inkluderande oppvekstmiljø	7
Tverrfagleg samarbeid	8
Arbeid med kvalitet.....	8
Kompetanse	9
Lokalitetar	9
Samarbeid med lokalsamfunn og verksemdar	10
Skulen og næringslivet	10
Sommarkonsert med kulturskulen.....	10
Turar i nærområdet og andre stader	10
Innføring av fem dagars skuleveke	11
Om innføringa.....	11

Om kvalitetsmeldinga

Endå eit år er no over. Den største hendinga førre barnehage- og skuleår var sjølvstøtt opninga av det nye skulebygget 17.10.25. Med raud løpar, eit fullsett amfi, musikalske innslag, talar, kake og kaffi var dette ei storhending for heile bygda! Vi er heldige som har fått eit så flott bygg som skal tene Solund-samfunnet i mange år framover.

Kvalitetsmeldinga viser som tidlegare at vi framleis har ein del utfordringar knytt til eit trygt og godt oppvekstmiljø. Samstundes vert det jobba kvar dag for å gje barn og unge ein best mogleg kvardag. Vi har gjennom året arbeidd vidare med å få på plass nye system og rutinar som skal gjere oss endå betre i jobben vår. Vi har også sett i gang nye tiltak som skal arbeidast vidare med i åra som kjem.

Framleis er det utfordrande å få tilsett nok personell med rett formell utdanning. Søkjartala til lærarutdanningane nasjonalt tyder på at dette vert ei endå større utfordring framover. Den aller største utfordringa for heile Solund er likevel barne- og elevtalet i åra framover. Låge fødselstal, lite tilflytting og ganske store elevkull som snart går ut av ungdomsskulen gjer at talet på barn i barnehagen og elevar i skulen vil gå mykje ned dei næraste åra, dersom ikkje noko skjer.

Hardbakke 19.10.2026

Øystein Bolset Strand

Leiar for oppvekst og kultur

Lovverk og bakgrunn

Etter opplæringslova § 17-12 skal kommunestyret minst ein gong i året få informasjon om læringsmiljøet, læringsresultata og gjennomføringa til elevane. Den førre kvalitetsmeldinga omhandla barnehage- og skuleåret 2024/2025 og vart handsama i kommunestyret i k-sak 044/25. Kommunestyret vedtok då at oppvekstsektoren skulle halde fram med følgjande fokusområde:

- Mobbing/inkluderande oppvekstmiljø
- Psykisk helse
- Korleis det vert arbeidd med kvalitet
- Samarbeid med lokalsamfunn og verksemdar

I tillegg vedtok kommunestyret at ein ønskjer ei orientering om korleis innføringa av fem dagars skuleveke for småskulen har vore, og om innføringa fungerer etter intensjonen, til dømes når det gjeld leik og praktisk læring.

Lokale vedtak

Samfunnsdelen av kommuneplanen vart vedteken i mars 2026 og er gjeldande til 2038. Eit av måla i samfunnsdelen er:

- Barn og unge som har trygge, likeverdige og utviklande oppvekstvilkår i ein kommune som verdset kunnskap, ferdigheiter og mangfald.

Vidare finn ein mål som omhandlar oppvekstsektoren i andre planar, mellom anna i plan for førebyggjande arbeid og kommunedelplanen for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv. Dei lokale vedtaka er saman med lovverk og nasjonale føringar styrande for arbeidet i oppvekstsektoren.

Læringsresultat

Læringsresultat omhandlar nasjonale prøvar og grunnskulepoeng.

Nasjonale prøvar

Nasjonale prøvar er ein del av kvalitetsvurderingssystemet og vert gjennomførte kvar haust på 5., 8., og 9. trinn. Det vert gjennomført prøvar i dei grunnleggjande ferdigheitene lesing og rekning på alle tre trinna. I tillegg har 5. og 8. trinn også nasjonal prøve i engelsk. Prøvane i lesing og rekning er like for 8. og 9. trinn. Fordi elevkulla i Solund jamt over er små, er mange av resultata frå dei nasjonale prøvane ikkje offentlege. Grunna ny metode for utrekning av poeng, kan ikkje resultata frå 2022-2023 og framover samanliknast direkte med tidlegare år.

Nasjonale prøvar 5. trinn – gjennomsnittlige skalapoeng

	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026
Engelsk - Solund kommune	.	46	.	.	.	.
Engelsk - Vestland fylke	50	50	50	50	50	50
Engelsk - Nasjonalt	50	51	50	50	51	51
Lesing - Solund kommune	.	44	.	.	.	.
Lesing - Vestland fylke	50	50	50	49	48	48
Lesing - Nasjonalt	50	50	50	49	49	49
Rekning - Solund kommune	.	44	.	.	.	.
Rekning - Vestland fylke	50	50	50	50	50	50
Rekning - Nasjonalt	50	50	50	50	49	49

Nasjonale prøvar 8.trinn – gjennomsnittlige skalapoeng

	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026
Engelsk - Solund kommune	.	.	.	.	.	49
Engelsk - Vestland fylke	50	50	49	50	50	51
Engelsk - Nasjonalt	50	50	.	.	50	51
Lesing - Solund kommune	.	.	.	.	.	49
Lesing - Vestland fylke	49	50	49	48	48	49
Lesing - Nasjonalt	50	50	.	.	49	49
Rekning - Solund kommune	.	.	.	.	.	.
Rekning - Vestland fylke	50	50	50	49	48	49
Rekning - Nasjonalt	50	50	.	.	48	49

Nasjonale prøvar 9.trinn – gjennomsnittlige skalapoeng

	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026
Lesing - Solund kommune	45	.	.	.	.	.
Lesing - Vestland fylke	53	53	53	53	53	53
Lesing - Nasjonalt	54	53	54	53	53	53
Rekning - Solund kommune	50	.	.	.	.	.
Rekning - Vestland fylke	54	53	54	54	52	53
Rekning - Nasjonalt	53	53	54	54	41	53

Grunnskulepoeng

Grunnskulepoeng vert rekna ut ved at alle avsluttande karakterar som er ført på vitnemålet, vert lagt saman og delt på talet på karakterar slik at ein får eit gjennomsnitt. Deretter vert gjennomsnittet gonga med 10. Grunnskulepoenga er grunnlaget for inntaket til vidaregåande skule. Tabellen under viser at elevane frå Solund går ut av skulen med gode karakterar. Fordi elevkulla i kommunen er små, varierer resultata frå år til år, men jamt over har elevar frå Solund fleire grunnskulepoeng enn landsgjennomsnittet. For skuleåret 2024-2025 var det for få 10.klassingar til at grunnskulepoenga er offentlege.

Grunnskulepoeng

	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026
Grunnskulepoeng, gjennomsnitt - Solund kommune	44,3	43,4	44,8	45,6	.	45,2
Grunnskulepoeng, gjennomsnitt - Vestland fylke	43,5	43,6	42,8	42,4	42,4	42,5
Grunnskulepoeng, gjennomsnitt - Nasjonalt	44,3	43,4	42,4	42,2	42,2	42,4

Læringsmiljø

Elevundersøkinga vert gjennomført årleg for elevane i 5.-10. klasse. Strengare personvernreglar dei siste åra gjer at ein får sjå færre resultat av undersøkinga enn tidlegare, noko som er ei stor utfordring. Faktisk er ofte tala skjerna også for rektor og leiar for oppvekst og kultur. Det gjer at elevundersøkinga er svært lite hensiktsmessig for å finne ut noko om læringsmiljøet. Dette problemet har vore teke opp oppover i utdanningssystemet, utan hell.

Eit inkluderande oppvekstmiljø – arbeid med trivsel, meistring og psykisk helse

Eit trygt og godt barnehage- og skulemiljø er grunnleggande for læring og utvikling. Til liks med dei siste åra viser innkomne avvik at ein har hatt alvorlege hendingar både i barnehagen og skulen det siste året. Dette er diverre ein nasjonal trend. I løpet av skuleåret 2025/2026 har det vore meldt 17 avvik i sektoren knytt til vald og truslar, anten mot tilsette eller mellom elevar. Ein har hatt oppfølging både av enkeltpersonar og av klassar for å få eit betre miljø.

Både barnehagen og skulen har plikt til å syte for at alle barn og elevar har det trygt og godt når dei er i barnehagen eller på skulen. Elevar har i tillegg rett til eit trygt og godt skulemiljø, noko som inneber at dei kan melde ei sak vidare til Statsforvaltaren dersom dei meiner at skulen ikkje gjer nok for å oppfylle denne retten. Grunna små forhold kan ein ikkje seie noko om kor mange slike saker barnehagen og skulen har handtert. Oppvekst og kultur saman med helse og omsorg hadde opplæring i risikovurdering av vald og truslar i regi av bedriftshelsetenesta hausten 2025. Dette arbeidet skal bidra til at det vert enklare å observere og førebyggje situasjonar der vald og truslar kan oppstå. Arbeidet er ikkje ferdig, og vil halde fram utover skuleåret 2026/2027.

Tiltak for eit inkluderande oppvekstmiljø

Barnehaugen, skule og kulturskulen arbeider kontinuerleg for å skape eit best mogleg oppvekstmiljø for borna i Solund. Også dette året har det vore arbeidd mykje med å få på plass system for å skape meir struktur og retning for arbeidet ein gjer. Ein har arbeidd vidare med dei tre satsingsområda som vart omtala i førre kvalitetsmelding: Sikker Sak, nytt kvalitetssystem og Betre Tverrfagleg Innsats – BTI.

Sikker Sak er sakshandsamingssystemet vårt. Det er digitalt, slik at all korrespondanse går inn og ut elektronisk. Sjølv om det er vanskeleg å måle konkret, er inntrykket at systemet i tillegg til å sikre dokumentasjon også har ført til at tilsette har lågare terskel for å gripe tak i saker der ein er bekymra for eit barn eller ein elev, anten det gjeld faglege årsaker eller andre og meir alvorlege tilfelle. Truleg heng dette saman med at systemet er lett tilgjengeleg og enkelt å bruke, samstundes som det gjev ein tryggleik for dei tilsette at møte og tiltak vert dokumentert. Systemet er også godt bygd opp, med ulike malar, noko som gjev brukarvennlegheit. Det er heilt tydeleg at dette har letta arbeidet for dei tilsette.

Kvalitetssystemet har vore i bruk sidan august 2024. Det har to funksjonar: melding og handtering av avvik og handbok med rutinar. Ein har arbeidd vidare med å få på plass fleire rutinar i systemet. Rutinane skal bidra til å sikre lik praksis i arbeidsdagen, anten det gjeld oppfølging av barn og unge som treng hjelp eller andre ting. Vi har arbeidd med å få samheng mellom kvalitetssystemet og Sikker Sak, slik at ein finn rutinar for korleis ein skal gå fram for å hjelpe barn og unge og korleis dette skal dokumenterast undervegs. Når det gjeld avvik, viser statistikken at det er meldt 93 avvik i løpet av 2025-2026. Truleg er det framleis ein del underrapportering her, ut i frå tilbakemeldingar gjennom andre kanalar. Tilsvarende tal for 2024-2025 var 71 avvik.

Ein har også arbeidd mykje med å legge til rette for å innføre BTI som arbeidsmodell. BTI skal tydeleggjere korleis ein skal fange opp, identifisere, møte og hjelpe barn og unge med utfordringar. Det er ein utprøvd modell som vert brukt av mange kommunar i landet. BTI skal mellom anna sikre felles praksis på tvers av tenester, og ein tydeleg struktur for korleis vi arbeider både internt og tverrfagleg. Vi har søkt om og fått midlar frå Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet til å innføre modellen, noko som har gjort at vi har kunna frikjøpe ein ressurs i 40% stilling som BTI-koordinator. I tillegg har vi ei tverrfagleg arbeidsgruppe med faste møtepunkt, der representantar frå alle kommunale einingar som møter barn, ungdom og familiar deltek. Som skrive i førre kvalitetsmelding har Solund kommune kjøpt inn ei eiga nettside. Denne vart ferdig og klar til bruk våren 2026. Nettsida finn ein her: <https://solund.betreinnsats.no/>. Arbeidsgruppa avgjorde vinteren 2026 at BTI skal innførast som arbeidsmodell frå august 2026. I samband med dette hadde vi felles opplæring for alle tilsette som møter barn, unge og familiar i april, og vidare opplæring på dei ulike einingane fram mot sommaren.

Hausten 2025 sette ein ned ei arbeidsgruppe med tilsette frå barnehaugen og skulen som fekk i oppdrag å kome med ei tilråding på korleis ein kan arbeide betre for å sikre eit trygt og godt barnehage- og skulemiljø. Bakgrunnen for dette er nasjonale trendar som vi også ser i Solund. Vald og truslar frå barn og elevar mot tilsette har allereie vore nemnt. I tillegg ser vi ein auke i språkbruk som ikkje er akseptabel og meir uro i klasserommet. Oppvekstsektoren er difor nøydd til å møte barn og elevar på ein annan måte enn i dag, samstundes som vi må arbeide meir systematisk med sosial kompetanse og med å styrke sjølvkjensla til barn og elevar. Arbeidsgruppa kom med tilrådinga si sommaren 2026, og dette vert eit satsingsområde i tida framover.

Elles har ein fleire faste aktivitetar i løpet av eit år. Her kan mellom anna nemnast psykologisk førstehjelp som er eit fast undervisningsopplegg for mellomtrinnet, «Hele meg», som handlar om kropp og grenser for barnehagebarn, BliMe-dag på skulen med aktivitetar på tvers av alder, og aktivitetar på tvers av barnehagen og skulen for å skape ein best mogleg overgang for førskulebarna. Aktivitetane er heimla i plan for overgang mellom barnehage og skule. Ein har elles hatt ulike temakvelder for føresette gjennom året. Mellom anna hadde kommunepsykologen temakveld hausten 2025, og mobbeombodet temakveld for tilsette, føresette og aktivitetsleiarar i slutten av april 2026. PPT har hatt samarbeid med skulen knytt til klasseleiing, for å skape gode læringsvilkår i undervisninga.

Tverrfagleg samarbeid

Å skape eit godt oppvekstmiljø er ei stor og krevjande oppgåve. For å kunne gjere ein best mogleg jobb, er vi avhengige av eit tett samarbeid mellom kommunale og interkommunale tenester. Det gjeld både i saker knytt til enkeltbarn eller grupper, men også knytt til kompetanseheving for tilsette og når det gjeld samarbeid på systemnivå for å få til eit godt førebyggjande arbeid.

Eit godt døme på tverrfagleg samarbeid er rettleiingsteamet. Teamet er sett saman av spesialpedagog (som leiår arbeidet), styrar, rektor, PPT, helsesjukepleiar og psykolog. Rettleiingsteamet har som oppgåve å handsame problemstillingar knytt til barn i barnehagen og elevar i skulen. Det kan gjelde både på individnivå og på gruppe/klassenivå. Målet med rettleiingsteamet er å fange opp problemstillingar på eit tidlegast mogleg tidspunkt, slik at barn og unge får den hjelpa dei har behov for. Rettleiingsteamet har faste møte kvar månad og har fungert godt over fleire år.

I førre kvalitetsmelding vart det fortalt om arbeidet med å få på plass eit tverrfagleg konsultasjonsteam. Dette er eit team der tilsette kan drøfte bekymringar knytt til alvorlege saker som vald, overgrep og omsorgssvikt. I teamet sit kommunepsykolog, helsesjukepleiar, PPT, og barnevern. I tillegg kan andre tenester som politiet og BUP kallast inn ved behov. Alle saker vert drøfta anonymt.

Hausten 2024 etablerte ein faste samarbeidsmøte med barnevernet, etter fleire år utan. Det vert gjennomført tre møte årleg, og her deltek alle tenester som møter barn, unge og familiar. Politiet deltek på eitt av dei. Fokuset i møta er førebygging og korleis ein kan arbeide saman for å møte utfordringar ein ser i oppvekstmiljøet. Kommunestyret er kjende med at det er utfordringar knytt til HAFS barnevern. Dette ser ein også att i desse møta. Det har vore fleire tilfelle der barnevernstenesta ikkje har kunna møte.

Arbeid med kvalitet

Kvalitet vert delt inn i *struktur-, prosess- og resultat*kvalitet. Gode relasjonar og samhandling mellom vaksne og barn og barna i mellom, prosesskvaliteten, er ifølgje forskinga avgjerande for barnet sin trivsel og utvikling, det vil seie resultatkvaliteten. Rammene rundt, strukturkvaliteten, bidrar til å leggje til rette for eller avgrense prosesskvaliteten. God strukturkvalitet er likevel ingen garanti for at barn trivst og utviklar seg. Resultatkvalitet er kva vi ønsker å oppnå med kvalitetsarbeidet, og det er knytt opp mot mål i lovverk, rammeplan og læreplanverk; her definert som barn sin trivsel og utvikling. Arbeid med kvalitet er eit kontinuerleg arbeid, og dette er såleis

noko oppvekstsektoren har gjennomgåande fokus på. Vi har faste leiarmøte annankvar veke, der leiar for oppvekst og kultur, styrar, rektor, kulturskulerektor og HTV deltek.

Kompetanse

Oppvekstsektoren er avhengig av dei tilsette for å løyse samfunnsmandatet vårt. Det er dei som møter barna og elevane kvar dag. Samla sett var det tilsett 27,9 årsverk i barnehage, skule og kulturskule hausten 2025. Av desse var 15,9 i skulen, 10,6 i barnehagen og 1,4 i kulturskulen. Det har over fleire år vore vanskeleg å få rekruttert fagkompetanse. Både barnehagelova og opplæringslova set krav til formell kompetanse for å bli tilsett som barnehagelærer eller lærar i skulen. Skuleåret 2025-2026 vart om lag 40% av undervisningstimane gjennomført av tilsette som ikkje oppfyller kompetansekrava for tilsetjing i skulen, altså tilsette utan lærarutdanning eller tilsette med undervisningskompetanse på andre trinn enn der dei underviser. I løpet av året har ein utarbeidd ein kompetanseplan for oppvekst- og kultursektoren. Kompetansekartlegginga viser at ein i skulen manglar tilsette med undervisningskompetanse i fleire fag, særleg i dei praktisk-estetiske faga; kunst og handverk og musikk. Fordi det jamt over er vanskeleg å rekruttere nye tilsette, er ein avhengig av å få fleire tilsette til å ta vidareutdanning. Vinteren 2026 vart den nye vidareutdanningsordninga til staten gjort kjent. Det er utarbeidd lokale retningslinjer for denne. Vidareutdanning skal vere i tråd med behova i kompetanseplanen. Det er leiar for oppvekst og kultur som avgjer kva for tilsette som får ta vidareutdanning. Tre tilsette på skulen tok vidareutdanning i 2025-2026, innanfor spesialpedagogikk, skuleutvikling og norsk for framandspråklege.

Barnehagen har sidan hausten 2025 delteke i den nasjonale «Rekomp»-ordninga, som er eit kollektivt kompetanseutviklingsarbeid saman med Høgskulen på Vestlandet. Til dette har ein fått statlege prosjektmidlar. Temaet er «Kompetente og leikekloke tilsette i uterommet» og handlar om korleis tilsette kan vere aktive og deltakande i uteleiken og legge best mogleg til rette for lek, læring og inkludering. Våren 2026 var personalgruppa på oppstartssamling i Sogndal.

Hausten var alle skulane i HAFS på fagdag i Førde i regi av Læringsmiljøsenderet. Også dette er eit prosjekt som er finansiert med statlege prosjektmidlar. Teamet var møte med barn og unge med åtferdsutfordringar og samarbeid skule-heim. Prosjektet er fleirårig og skal gje alle barnehagar og skular i regionen nye verktøy for å kunne følgje opp og ta tak i åtferdsutfordringar og inkludering.

Plan for lesing som grunnleggande ferdigheit vart utarbeidd våren 2025 og gjort gjeldande frå skuleåret 2025 – 2026. Planen held fram skuleåret 2026 – 2027. Å få biblioteket inn i skulebygget har ført til at skulen nyttar det til å låne bøker i mykje større grad enn tidlegare. Erfaringar frå skuleåret 2025 – 2026 gjer at lesing vert sett inn som fast tid på timeplanen frå 2026-2027. Lesing som grunnleggande ferdigheit er integrert i alle fag.

Lokalitetar

Gode lokalitetar er eit vilkår for god drift og kvalitet i tilbodet. Etter fleire år med byggjearbeid fekk barnehagen ferdigstilt uteområdet og det nye skulebygget vart klart til bruk frå skulestart. Vi har fått fantastiske lokalitetar med det nye skulebygget. Det er eit bygg som vil vere til stor glede for elevar, tilsette og heile bygda i mange år framover. Kulturskulen har flytta sin aktivitet inn i skulen. Framover vil det vere viktig å få sett av midlar til og få gjennomført naudsynte oppgraderingar av barnehagebygget og barneskulebygget. Begge desse er over 30 år gamle, og med hard bruk ber bygga etter kvart preg av det. Det er utarbeidd prioriteringslister over kva som må utbetrast, både utvendig og innvendig. Ein av utfordringane er til dømes kontoravdelinga i

barnehagen, som er dårleg lydisolert. Det er utfordrande når ein skal ivareta personvernet til barn og føresette.

Norskopplæringa for vaksne har levd eit omflakkande liv i mange år. Hausten 2025 flytta dei inn i det gamle biblioteket.

Samarbeid med lokalsamfunn og verksemder

Eit av fokusområde til barnehagen, skulen og kulturskulen er samarbeid med lokalsamfunn og verksemder. Gjennom året skjer det på ulike måtar, alt i frå direkte samarbeid med næringslivet til turar rundt om i kommunen. Eit døme på dette er ungdomsskuleelevar som har utplassering i lokale bedrifter i samband med faget Utdanningsval. Slik får elevane kjennskap til yrkesmoglegheiter i lokalsamfunnet. Nedanfor følgjer nokre døme på aktivitetar i lokalsamfunnet i løpet av året.

Skulen og næringslivet

Barneskulen sitt samarbeid med næringslivet er gjennom besøk på arbeidsplassar. Avtalar vert enten gjennom turopplegg om hausten, eller gjennom skuleåret der det vert gjort konkret avtale kring tema. Det vert frå nasjonalt hald signalisert at faget arbeidslivsfag skal verte innført på mellomtrinnet.

Arbeidslivsfag er eit av fordjupingsfaga som elevane kan velje på ungdomskulen. Tidlegare kjøpte skulen undervisningskompetanse frå Austerheim vgs. Frå og med skuleåret 2025 – 2026 har skulen utvikla faget ved m.a. å ha utplassering hjå lokale arbeidsgjevarar. Dette har vore ei svært positiv erfaring. Arbeidet held fram skuleåret 2026 – 2027.

Sommarkonsert med kulturskulen

Våren 2026 hadde kulturskulen sommaravslutning med konsert og utstilling i amfiet på skulen, der alle elevane deltok. På konserten vart også kulturskulerektor Gry Buer takka av etter lang teneste for kulturskulen.

Turar i nærområdet og andre stader

I løpet av året er barnehagen og skulen på ulike turar i kommunen. Barnehagen heldt seg i nærområdet, men er jamleg å sjå på ulike stader på Hardbakke, mellom anna ved idrettsbana/Arboretet eller i lavvoen i «Mathiesen-marka». I tillegg er dei aktive brukarar av båten som barnehagen og skulen eig i lag. Førskulegruppa var på overnattingsbesøk til Søre Hjørnevåg våren 2026.

Som ein del av oppstarten brukar skulen å reise på tur med elevane den første veka etter skulestart. Målet med turen er mellom anna å verte kjent i eigen kommune. I 2025 var elevane i 1.-4. klasse til Vaulen, 5.-7. klasse var på Sperrefjellet og i Hjørnevåg, og 8.-10. klasse var på omvisning på ambulansebåten og brannstasjonen, i tillegg til at dei hadde opplæring i livredning i sjø.

Elevane har også vore på strandrydding i løpet av året. Dette har etter kvart vorte ein fast tradisjon, og er eit viktig arbeid for å lære dei å ta vare på naturen.

Innføring av fem dagars skuleveke

Kommunestyret vedtok i k-sak 023/25 å innføre fem dagars skuleveke for 1.-4. klasse. Vedtaket var følgjande:

«Solund kommunestyre vedtek å innføre fem dagars skuleveke for 1.-4. klasse, med følgjande prinsipp liggande til grunn:

1. Skuleveka vert organisert med fem fulle dagar frå kl 08.50-14.25
2. Talet på undervisningstimar skal vere om lag som i dag, 18-19 klokketimar i veka
3. Det skal leggst inn god tid til leik, fysisk aktivitet og praktisk læring i kvar skuledag
4. SFO-tilbodet vert lagt til morgon og ettermiddag, med same opningstid som i dag: 07.30-08.50 og 14.25-16.30
5. Ny ordning gjeld frå skuleåret 2025/2026 6. Ordninga skal evaluerast i løpet av 2. halvår 2026»

Om innføringa

Fem dagars skuleveke vart innført frå skulestart 2025/2026. Samstundes la ein om undervisningstimane frå timar på 45 minutt til timar på 75 og 60 minutt for 5.-10. klasse. 1.-4. hadde nokre timar på 60 minutt og nokre på 45 minutt. Timeplanen for 1.-4. klasse såg då slik ut:

Tidspunkt	Måndag	Tysdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
07.30-08.50	SFO	SFO	SFO	SFO	SFO
08.50-09.50	1.time	1.time	1.time	1.time	1.time
09.50-10.15	Leik/friminutt	Leik/friminutt	Leik/friminutt	Leik/friminutt	Leik/friminutt
10.15-11.15	2. time	2. time	UTE	2. time	2. time
11.15-12.15	Matfriminutt	Matfriminutt	UTE	Matfriminutt	Matfriminutt
12.15-13.00	3. time	Leksetid	3. time	3. time	3. time
13.00-13.25	Leik/friminutt	Leik/friminutt	Leik/friminutt	Leik/friminutt	Leik/friminutt
13.25-14.25	4. time	4. time	4. time	4. time	4. time
14.25-16.30	SFO	SFO	SFO	SFO	SFO

Dette gav ei skuleveke på 18 klokketimar undervisning i tillegg til 0,75 klokketimar leksetid. At berre to klokketimar onsdagen er markert med «UTE» er først og fremst timeplanteknisk. I realiteten var elevane ute lenger. Onsdagane vart mellom anna brukt til båtturar, turar i nærområdet som Takleskogen, arboretet, Betsyhagen, meir tid i bassenget. I tillegg til onsdagen med uteskule, har ein også hatt stasjonslæring med aldersblanda grupper.

Slik dagen har vore lagt opp, har det vore meir tid til lek enn med fire dagarsveke, slik intensjonen var. Måndag, tysdag, torsdag og fredag har elevane hatt 1 time og 50 minutt sett av til lek/friminutt. Det er 45 minutt meir enn tidlegare.

Erfaringane frå skuleåret 2025 – 2026 er i hovudtrekk at skulen har følgd opp vedtaket med god kombinasjon mellom teori og praktisk læring. Utfordringane med organiseringa av dagen som skissert over, var at personalressursane ikkje vart nytta som ønskja. I ein situasjon der ein allereie har utfordringar med å ha kompetanse i faga, så har dette vore noko som vart vurdert å endrast på frå nytt skuleår. Å ha skule ute ein dag i veka, der elevane er samansett frå ulike klassar, er positivt. Teoretisk planlegging med tema, praktisk læring og rullering fungerer også. Utfordringa er kontinuitet og gjennomføring når vèret ikkje alltid spelar på lag og ved personalfråvær. Dette gjeld særskilt når bruk av skulebåten er ein del av det planlagde opplegget.

Saksframlegg

Arkiv: K1-251
ArkivsakID: 26/685
JournalpostID: 26/2868
Sakshandsamar: Amund Fuglebakk
Aglen
Dato: 23.10.2026

Saksnr. utval	Utval	Møtedato
061/26	Formannskap	29.10.2026
	Kommunestyre	

Finansiering av laupande drift

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Solund kommunestyre vedtek ei ramme for likviditetslån eller kassakreditt på 15.000.000,- og løpetid på inntil eit år.

Kommunedirektøren får fullmakt til å ta opp lånet, godta rentevilkår og andre vilkår for lånet og underteikne lånedokument.

Aktuelle lover, forskrifter, avtalar m.m.:

Kommunelova § 14-15

Kva saka gjeld:

Likviditetslån/kassakreditt

Saksutgreiing:

Solund kommune har per 23. oktober rett i overkant av 2.500.000,- i likvide midlar i banken. Solund kommune forventar vesentlege utbetalingar frå Havbruksfondet i desember, og har også andre uteståande inntekter knytt til spelemidlar, bygdevekst, etterskuddsvis fakturering av kommunale avgifter, amortisering av pensjonskostnader med meir som påverker likviditeten negativt. Historisk har Solund kommune løyst svingningane i likviditet med å ta opp lånet til investeringar når det har vore lite midlar i banken. Spesielt når vi har holdt på med store prosjekt som omsorgsbustadane og ny skule med bibliotek har det gjeve oss ein

god buffer, men låneopptaket for 2026 er allerede gjennomført og kan ikkje avhjelpe i denne omgang.

I samband med ein lønnskøyting går det mellom 6.000.000,- og 7.000.000,- i lønn og arbeidsgjevaravgift. I tillegg er det forfall på pensjonsfakutra på nesten 2.000.000,- i slutten av oktober, samt andre driftskostnader. Av større inntekter er det i hovudsak rammetilskotet frå staten på mellom 5.000.000,- og 6.000.000,- avhengig av inntektsutjamninga ein ventar på. Det kjem berre i november då betalinga for desember fyst kjem i februar 2027 når endelege skattetal for 2026 er kjende. Utbetalingane frå Havbruksfondet er budsjettert til 47.000.000,-. Sjølv om det er noko usikkerheita knytta til størrelsen på det talet vil likviditeten være løyst for ein god periode når Havbruksmidlane har kome på bok.

Kommunedirektøren ynskjer difor å nytte likviditetslån eller kassakreditt for å få betalt driftsutgifter fram til utbetaling av Havbruksmidlane. Begge deler vert rekna som lån etter kommunelova og er regulert i kommunelova §§ 14-14 til 14-17. Kommunelova § 14-14 slår fast at kommuner berre kan ta lån til formål som går fram i §§ 14-15 til 14-17. Vidare slår kommunelova § 14-14, 2. ledd fast at kommuner berre kan ta opp lån "innenfor de rammene som kommunestyret (...) selv har vedtatt".

Kommunelova § 14-15 slår fast at kommunane "kan inngå avtale om driftskreditt eller ta opp likviditetslån" og likviditetslån og kassakreditt er difor lovlege formål gitt at kommunestyret har vedteke ramme for det.

Vurdering:

For å kunne ta likviditetslån eller kassakreditt må kommunestyret vedteke ein ramme for låneopptaket å gje kommunedirektøren fullmakt til å inngå låneavtale. Kommunedirektøren har starta dialog med Sparebanken 1 Sogn og Fjordane om finansieringa og vil velge den rimeligste løysinga.

Saksframlegg

Arkiv: K1-153
ArkivsakID: 26/311
JournalpostID: 26/2870
Sakshandsamar: Kjartan Nyhammer
Dato: 23.10.2026

Saksnr. utval	Utval	Møtedato
062/26	Formannskap	29.10.2026
	Kommunestyre	

Finansiering garderobeanlegg Solund Helsetun

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Solund Kommunestyre løyver kr 500.000 til nytt garderobeanlegg for dei tilsette ved Solund Helsetun.

Tiltaket vert finansiert av midlar frå disposisjonsfondet.

Aktuelle lover, forskrifter, avtalar m.m.:

Kva saka gjeld:

Saksutgreiing:

Solund kommune fekk ein sær sars god pris frå Åsen&Øvrelid på oppgradering av garderobeanlegget til for dei tilsette i 2025 som ein ynskjer å gjere seg nytte av. Kr 500.000. Dette tilbodet får me ikkje igjen og ville vore langt høgare no dersom ein hadde gått ut og bed om ny pris på same jobben.

Garderobeanlegget er gamalt og sær enkelt og treng modernisering til dagens standard.

På bakgrunn av dette bed ein om ei tilleggsløyving i 2026.

Vurdering: